

Зміст / Contents

ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ / JUBILEE DATES		
Udod O. A. A life dedicated to people (to the anniversary of Professor Yuriy Vasyliovych Dumanskyi)	8	Удод О. А. Життя, присвячене людям (до ювілею професора Юрія Васильовича Думанського)
Khmil T. A., Hurzhiy O. V., Khavalkina L. M., Pysarenko O. A., Kulay O. O., Dubyna V. O., Morochkovska O. V. The way of becoming a specialist	12	Хміль Т. А., Гуржій О. В., Хавалкіна Л. М., Писаренко О. А., Кулай О. О., Дубина В. О., Морочковська О. В. Шлях становлення спеціаліста
ПАМ'ЯТНА ДАТА / MEMORIAL DATE		
Dzevulska I. V., Malikov O. V. Memory of professor Kuzmenko Yuriy Yuriyovych (1961–2022)	15	Дзевульська І. В., Маліков О. В. Пам'яті професора Кузьменка Юрія Юрійовича (1961–2022)
ОГЛЯДИ ЛІТЕРАТУРИ / LITERATURE REVIEWS		
Kostrikova U. A., Myakinkova L. O., Pustovoit G. L., Yarmola T. I. Vascular depression and cardiovascular complications of type 2 diabetes	17	Кострікова Ю. А., М'якінькова Л. О., Пустовойт Г. Л., Ярмола Т. І. Судинна депресія та серцево-судинні ускладнення цукрового діабету 2 типу
Liakhovskiy V. I., Nemchenko I. I., Liulka O. M., Horodova-Andreeva T. V., Krasnov O. G., Sydorenko A. V. The influence of burnout syndrome on the work efficiency of medics during the pandemic and martial law	30	Ляховський В. І., Немченко І. І., Люлька О. М., Городова-Андрєєва Т. В., Краснов О. Г., Сидоренко А. В. Вплив синдрому вигорання на ефективність роботи медичних працівників під час пандемії та воєнного стану
Ostrovskaya S. S., Abramov S. V., Dychko E. N., Vyselko A. D., Konovalova O. S., Danilchenko A. K. Epigenetic effects of heavy metals of the environmental by the example of cadmium	36	Островська С. С., Абрамов С. В., Дичко Є. Н., Виселко А. Д., Коновалова О. С., Данільченко А. К. Епігенетичні ефекти важких металів навколишнього середовища на прикладі кадмію
Pivtorak K. V., Ivanhuk O. V. Vitamin D and autoimmune thyroiditis	44	Півторак К. В., Іванчук О. В. Вітамін Д та аутоімунний тиреоїдит
Piontkovskiy V. K., Zlatic V. P., Myronyk B. M., Dushnyi M. M. Lumbar foraminal stenosis (review article)	52	Піонтковський В. К., Златів В. П., Міроник Б. М., Душний М. М. Форамінальний стеноз поперекового відділу хребта (оглядова стаття)
Prykhodko O. O. Structural changes in the thymus under the pathogenic factors action	62	Приходько О. О. Структурні зміни загруднинної залози за умов дії патогенних чинників
Khattou V. V. Characteristics of bone defect replacement methods and controlled bone regeneration: a comparative study	73	Хатту В. В. Характеристика методик заміщення кісткових дефектів та спрямованої кісткової регенерації в порівняльному аспекті
БІОЛОГІЯ / BIOLOGY		
Kolosova I. I. Changes in the main indicators of embryo lethality in rats under the influence of cadmium salts	80	Колосова І. І. Зміна основних показників ембріолетальності у щурів під дією солей кадмію
Komolafe D. O., Filippov M. M. Modes of mass transfer of oxygen in the body of untrained teenagers and men during dynamic muscle activity	86	Комолафе Д. О., Філіппов М. М. Режими масоперенесення кисню в організмі нетренованих підлітків і чоловіків при м'язовій діяльності динамічного характеру
Shatorna V. F., Kononova I. I., Garets V. I., Nefodova O. O., Lomyha L. L. Search of new bioantagonists of embryotoxicity of cadmium chloride in a chronic experiment on rats	92	Шаторна В. Ф., Кононова І. І., Гарець В. І., Нефьодова О. О., Ломіґа Л. Л. Пошук нових біоантагоністів ембріотоксичності хлориду кадмію у хронічному експерименті на щурах
Shatorna V. F., Tymchuk K. M. Dynamics of cadmium accumulation in the blood and small intestine in a chronic experiment on rats	97	Шаторна В. Ф., Тимчук К. М. Динаміка накопичення кадмію в крові та тонкій кишці в хронічному експерименті на щурах

ГІГІЕНА, ЕКОЛОГІЯ ТА ЕПІДЕМІОЛОГІЯ / HYGIENE, ECOLOGY AND EPIDEMIOLOGY		
Serheta I. V., Ocheredko O. M., Redchits M. A., Belov O. O., Stoyan N. V. Hygienic assessment of the features of educational and extra-curricular activities in the context of forming the professional adaptation of students pursuing the medical profession: medical-social and personal aspects	102	Сергета І. В., Очередько О. М., Редчиц М. А., Белов О. О., Стоян Н. В. Гігієнічна оцінка особливостей навчальної і позанавчальної діяльності у контексті формування професійної адаптації студентів, що здобувають медичний фах: медико-соціальні та особистісні аспекти
КЛІНІЧНА ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА МЕДИЦИНА / CLINICAL AND EXPERIMENTAL MEDICINE		
Burlaka K. A. Influence of long-term administration of non-steroidal anti-inflammatory drugs on the level of whole genome DNA methylation and its fragmentation in rats	114	Бурлака К. А. Вплив тривалого введення нестероїдних протизапальних засобів на рівень повногеномного метилювання ДНК та її фрагментації у щурів
Voronkova O. S., Pavlova O. O., Starishko O. M., Prykhodko O. M., Narbiekova A. V., Simonova O. M. Changes in hematological indicators in patients with coronavirus disease	120	Воронкова О. С., Павлова О. О., Старішко О. М., Приходько О. М., Нарбекова А. В., Сімонова О. М. Зміни гематологічних показників у хворих на коронавірусну хворобу
Havlovskaya Ya. Yu., Lytvynenko N. V., Shkodina A. D., Havlovskiy O. L. Dynamics cognitive functions recovery in the acute period of different subtypes of ischemic stroke after systemic thrombolytic therapy	131	Гавловська Я. Ю., Литвиненко Н. В., Шкодіна А. Д., Гавловський О. Л. Динаміка відновлення когнітивних функцій у гострому періоді різних підтипів ішемічного інсульту після проведення системної тромболітичної терапії
Harkavenko K. V., Safonov R. A., Lazurenko V. V. Modern approaches to the treatment of abnormal uterine bleeding in women with the metabolic syndrome and genital prolapse	142	Гаркавенко К. В., Сафонов Р. А., Лазуренко В. В. Сучасні підходи до лікування аномальних маткових кровотеч у жінок з метаболічним синдромом та генітальним пролапсом
Govoruha O. Yu., Turitska T. G., Lapko K. Yu. The role of inflammatory processes in ischemic heart disease taking into account related risk factors	148	Говоруха О. Ю., Турицька Т. Г., Лапко К. Ю. Роль запальних процесів при ішемічній хворобі серця з урахуванням супутніх факторів ризику
Homeliuk T. M., Marushchak M. I. Hemogram indicators in patients with community-acquired pneumonia caused by COVID-19 depending on the Charlson comorbidity index	161	Гомелюк Т. М., Марущак М. І. Показники гемограми у хворих з негоспітальною пневмонією, спричиненою COVID-19 залежно від індексу коморбідності Чарлсона
Delva I. I. Vestibular paroxysmia (case report, discussion)	171	Дельва І. І. Вестибулярна пароксизмія (клінічний випадок, обговорення)
Kalashnikov O. O. Early enteral nutrition in patients after laparoscopy sleeve gastrectomy	176	Калашніков О. О. Раннє ентеральне харчування у пацієнтів після лапароскопічної рукавної резекції шлунка
Kolesnyk T. V., Fursa O. V. Changes in the structural and functional status of the left ventricle in patients with arterial hypertension who have undergone myocardial infarction, taking into account the angiotensin II type 1 receptor gene polymorphism during long-term dynamic observation	187	Колесник Т. В., Фурса О. В. Зміни структурно-функціонального стану лівого шлуночка у хворих на артеріальну гіпертензію, які перенесли інфаркт міокарда, з урахуванням поліморфізму гену рецепторів ангіотензину II типу 1 при довготривалому динамічному спостереженні
Lytovchenko S. O., Pelypenko O. V., Malyk S. V., Berezan O. I., Liublinska I. O. The role of screenings in pediatric orthopedic and dental pathology diagnostics	200	Литовченко С. О., Пелипенко О. В., Малик С. В., Березан О. І., Люблінська І. О. Роль скринінгів у діагностиці дитячої ортопедичної та стоматологічної патології
Pshychenko V. V., Chernov V. S., Chebotar L. D., Yulevich O. I., Petrova O. I. Prooxidant-antioxidant status of the heart of rats under the action of monosodium glutamate and correction with melatonin	207	Пшиченко В. В., Черно В. С., Чеботар Л. Д., Юлевич О. І., Петрова О. І. Прооксидантно-антиоксидантний статус серця щурів при дії глутамату натрію та корекції мелатоніном
Ratchuk V. M., Turitska T. G., Oliinyukov H. V. The effect of nonsteroidal anti-inflammatory drugs on the condition of the mucous membrane of the esophagogastrroduodenal zone	212	Ратчук В. М., Турицька Т. Г., Олійников Г. В. Вплив нестероїдних протизапальних препаратів на стан слизової оболонки езофагогастродуоденальної зони

МЕДИЧНА ОСВІТА / MEDICAL EDUCATION		
Bezkorovayna I. M., Voskresenska L. K., Ryadnova V. V. Features of medical education in Ukraine during wartime	219	Безкоровайна І. М., Воскресенська Л. К., Ряднова В. В. Особливості медичної освіти в Україні у воєнний час
Bieliaieva O. M., Bilash S. M., Pronina O. M., Lysanets Yu. V., Bilash V. P., Havrylieva K. H., Taran Z. M. The biographical method as a means of forming the professional personality and professional identity of the future doctor (as exemplified by the integration of the study of human anatomy and the disciplines of the foreign language training cycle)	224	Беляєва О. М., Білаш С. М., Проніна О. М., Лисанець Ю. В., Білаш В. П., Гаврильєва К. Г., Таран З. М. Біографічний метод як засіб формування професійної особистості та професійної ідентичності майбутнього лікаря (на прикладі інтеграції вивчення анатомії людини та дисциплін циклу іншомовної підготовки)
Bobukh V. V., Andreiko S. S., Bilanova L. P., Bilash V. P., Oliinichenko Ya. O., Shkolna O. V., Bilash S. M. Clinical thinking as an important element of effective professional activity of the future medical worker	233	Бобух В. В., Андрейко С. С., Біланова Л. П., Білаш В. П., Олійніченко Я. О., Школьна О. В., Білаш С. М. Клінічне мислення як важливий елемент ефективної професійної діяльності майбутнього медичного працівника
Havryliiev V. M., Bukhanchenko O. P., Boiko I. V., Yatsenko I. V. Psychological and pedagogical aspects of planning the educational process in a higher educational institution in relation to age	240	Гаврильєв В. М., Буханченко О. П., Бойко І. В., Яценко І. В. Психолого-педагогічні аспекти планування освітнього процесу у вищому навчальному закладі в залежності від віку
Kuzmenko N. V., Ivanytska T. A., Poda O. A., Nesina I. M., Tanianska S. M. Perception of readiness of future doctors for professional activities and determination of key factors affecting readiness to work	246	Кузьменко Н. В., Іваницька Т. А., Пода О. А., Несіна І. М., Танянська С. М. Сприйняття готовності до професійної діяльності у майбутніх лікарів та визначення ключових факторів, які впливають на готовність до роботи
Pantus A. V. A combination of the «brainstorming» format and 3D – tracking techniques for developing muscle memory during surgery training	254	Пантус А. В. Поєднання формату «мозкового штурму» та 3D-tracking методикі напрацювання м'язової пам'яті при навчанні хірурга
МЕТОДИ ТА МЕТОДИКИ / METHODS AND METHODOLOGIES		
Dundiuk-Berezina S. I., Slobodian O. M. Method of macro-microscopic preparation for determining fetal anatomical variability of formations of the zygomatic area	262	Дундюк-Березіна С. І., Слободян О. М. Метод макромікроскопічного препарування для встановлення фетальної анатомічної мінливості утворень виличної ділянки
Zaitsev A. V., Boychenko O. M., Kotelevska N. V., Nikolishin A. K. Method of determining indicators connection of the state of periodontal inflammation and oral microbiota	270	Зайцев А. В., Бойченко О. М., Котелевська Н. В., Ніколішин А. К. Методика визначення сполучності показників стану запалення пародонту та оральної мікробіоти
Ohonovskiy R. Z., Pohranychna H. R., Lutsenko N. S., Loza H. O., Nahirnyi Y. P. Modern methods of prevention and treatment of head and neck pathological scars	276	Огоновський Р. З., Погранична Х. Р., Луценко Н. С., Лоза Х. О., Нагірний Я. П. Сучасні методи профілактики та лікування патологічних рубців голови та шиї
Stroev M. Yu., Berezka M. I., Vlasenko D. V., Karpinsky M. Yu., Yaresko A. V., Karpinska O. D. Study of the stress distribution in the model of the tibia with its fracture in the lower third with different options of osteosynthesis under conditions of increasing bending load	280	Строєв М. Ю., Березка М. І., Власенко Д. В., Карпінський М. Ю., Яреско О. В., Карпінська О. Д. Дослідження розподілу напружень в моделі великогомілкової кістки при її переломі в нижній третині з різними варіантами остеосинтезу в умовах зростаючого згинального навантаження
МІКРОБІОЛОГІЯ / MICROBIOLOGY		
Efimenko A. O., Stepanskyi O. D., Bogomolny L. O., Koshova I. P., Ishchenko O. V. Microbiological features of microbiocenosis of the peri-implant area in early and late complications of dental implantation	291	Єфіменко А. О., Степанський О. Д., Богомольна Л. О., Кошова І. П., Іщенко О. В. Мікробіологічні особливості мікробіоценозу периімплантної ділянки при ранніх та пізніх ускладненнях дентальної імплантації

МОРФОЛОГІЯ / MORPHOLOGY		
<i>Bumeister V. I., Sikora V. Z., Yarmolenko O. S., Prykhodko O. O.</i> Features of adrenal gland vessel remodeling under conditions of experimental hyperglycemia	301	<i>Бумейстер В. І., Сікора В. З., Ярмоленко О. С., Приходько О. О.</i> Особливості ремоделювання судин надниркових залоз за умов експериментальної гіперглікемії
<i>Hnatyuk M. S., Tatarchuk L. V., Nesteruk S. O., Monastyrskya N. Ya.</i> Features of structural changes in the prostate of experimental animals at chronic ethanol intoxication	309	<i>Гнатюк М. С., Татарчук Л. В., Нестерук С. О., Монастирська Н. Я.</i> Особливості структурних змін у передміхуровій залозі експериментальних тварин при хронічній етаноловій інтоксикації
<i>Litvak Y. V.</i> Toxic effects of sodium glutamate on the pancreas	315	<i>Литвак Ю. В.</i> Токсичний вплив глутамату натрію на підшлункову залозу
<i>Pshychenko V. V., Chernov V. S., Chebotar L. D., Yulevich O. I., Shevchuk N. P.</i> Morphological changes of the pineal gland of rats under chronic intoxication with lead and correction with sodium selenite	325	<i>Пшиченко В. В., Черно В. С., Чеботар Л. Д., Юлевич О. І., Шевчук Н. П.</i> Морфологічні зміни епіфізу щурів за умов хронічної інтоксикації свинцем та корекції селенітом натрію
<i>Fishchenko V. O., Riaboshapko O. M.</i> Morphological features of reparative osteogenesis under the influence of mesenchymal stem cells	331	<i>Фіщенко В. О., Рябошапка О. М.</i> Морфологічні особливості репаративного остеогенезу під впливом мезенхімальних стовбурових клітин
ПАТОМОРФОЛОГІЯ / PATHOMORPHOLOGY		
<i>Kiriya D. G.</i> The role of epithelial-mesenchymal transformation in infertility caused by chronic endometritis	343	<i>Кірія Д. Г.</i> Роль епітеліально-мезенхімальної трансформації у безплідді, викликаному хронічним ендометритом
<i>Yanchevskiy O. V.</i> Features and staging of epithelial-to-mesenchymal transition in small cell cancer of lungs	352	<i>Янчевський О. В.</i> Особливості та стадіювання епітеліально-мезенхімальної трансформації дрібноклітинних раків легень
СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я / SOCIAL MEDICINE, ECONOMY AND HEALTH CARE ORGANIZATION		
<i>Sadova-Chuba Z. T., Slaba O. R., Hurka O. I., Hrushkovska D. T.</i> Factors affecting the quality of women's life in the conditions of the russian-Ukrainian war	360	<i>Садова-Чуба З. Т., Слаба О. Р., Гурка О. І., Грушковська Д. Т.</i> Чинники, що впливають на якість життя жінок в умовах російсько-української війни
СПОРТИВНА МЕДИЦИНА / SPORT MEDICINE		
<i>Karatieieva S. Yu., Slobodian O. M., Muzyka N. Ya., Slobodian K. V., Boichuk O. M.</i> Dynamics comparison the proximal thigh girth in students-athletes of Bukovyna	367	<i>Каратєєва С. Ю., Слободян О. М., Музика Н. Я., Слободян К. В., Бойчук О. М.</i> Порівняння в динаміці проксимального обхвату стегна студентів – спортсменів Буковини
<i>Luts Yu. P., Lukyantseva H. V.</i> Features of morphofunctional indicators of sportsmen of different qualifications and amateurs in endurance sports	374	<i>Луць Ю. П., Лук'янцева Г. В.</i> Особливості морфофункціональних показників спортсменів різної кваліфікації та аматорів у видах спорту на витривалість
СТОМАТОЛОГІЯ / DENTISTRY		
<i>Bezvushko E. V., Musii-Sementsiv Kh. H., Kostura V. L., Hordon-Zhura H. S., Martovlos O. I.</i> Clinical evaluation of the treatment effectiveness of chronic catarrhal gingivitis in children with overweight	380	<i>Безвущко Е. В., Мусій-Семенців Х. Г., Костура В. Л., Гордон-Жура Г. С., Мартовлос О. І.</i> Клінічна оцінка ефективності лікування хронічного катарального гінгівіту у дітей з надмірною масою тіла
<i>Berezhnaya O. E., Kaskova L. F., Lazareva K. A.</i> Methods for temporary teeth restoring in preschool children	389	<i>Бережна О. Е., Каськова Л. Ф., Лазарева К. А.</i> Методи відновлення тимчасових зубів у дітей дошкільного віку

ЗМІСТ

Varzhapetian S. D., Grigorov S. O., Malanchuk V. O. Peculiarities of the use of drugs with antioxidant and immunostimulating action in the complex treatment of patients with odontogenic phlegmons	396	Варжапетян С. Д., Григоров С. М., Маланчук В. О. Особливості застосування препаратів з антиоксидантною та імуностимулюючою дією у комплексному лікуванні пацієнтів з одонтогенними флегмонами
Kaminska M. V. Correlated dependence between clinical indicators gained over the treatment of generalized chronic periodontitis in patients from bad environment regions	400	Камінська М. В. Кореляційна залежність між клінічними показниками в процесі лікування хронічного генералізованого пародонтиту у пацієнтів екологічно несприятливих регіонів
Kaskova L. F., Sadovski M. O. Change indicators of caries of temporary teeth, taking into account their odontoglyphics and method of prevention carried out	405	Каськова Л. Ф., Садовські М. О. Зміна показників карієсу тимчасових зубів з урахуванням їх одонтогліфіки та способу проведеної профілактики
Kolesnichenko M. O., Savchenko D. V., Savchenko V. V., Ivanyuk O. S., Zhihotovskiy I. V., Lokes K. P. Changes in the biochemical indicators of mandibula bone tissue after removal of molars and augmentation of the alveolar process	412	Колесніченко М. О., Савченко Д. В., Савченко В. В., Іванюк О. С., Животовський І. В., Локес К. П. Зміни біохімічних показників кісткової тканини нижньої щелепи після видалення молярів та проведення аугментації альвеолярного відростка
Tkachenko P. I., Lokes K. P., Bondarenko V. V., Bilokon S. O., Ivanytska O. S., Rezvina K. Y., Ivanicky I. O. Clinical characteristic of different types of conservative treatment os pathological scars of head and neck	418	Ткаченко П. І., Локес К. П., Бондаренко В. В., Білоконь С. О., Іваницька О. С., Резвіна К. Й., Іваницький І. О. Клінічна характеристика різних видів консервативного лікування патологічних рубців голови та шиї
ФІЗІОЛОГІЯ / PHYSIOLOGY		
Dychko D. V., Dychko O. A., Nekhanevych O. B., Dychko V. V., Bobyrev V. E., Melnik I. N. The influence of the complex of rehabilitation physical exercises on the dynamics of certain indicators of the function of the vegetative nervous and cardiorespiratory systems in adolescents with scoliosis at the age of 15-17	422	Дичко Д. В., Дичко О. А., Неханевич О. Б., Дичко В. В., Бобирев В. Є, Мельник І. М. Вплив комплексу реабілітаційних фізичних вправ на динаміку окремих показників функції вегетативної нервової та кардіореспіраторної систем підлітків віком 15-17 років зі сколіозом
Dychko D. V., Dychko O. A., Nekhanevich O. B., Kushakova I. V., Zinoviev O. M., Dychko V. V., Shayda O. G. The effectiveness of the influence of a complex of physical exercises on the results and evaluation of physical workability in children with scoliosis	429	Дичко Д. В., Дичко О. А., Неханевич О. Б., Кушакова І. В., Зіновієв О. М., Дичко В. В., Шайда О. Г. Ефективність впливу комплексу фізичних вправ на результати та оцінку фізичної працездатності у дітей зі сколіозом